

tuk. Ennek a periódusnak a szentélye valószínűleg a mai szentély alatt található, ehhez csatlakozott egy sekrestye, mely 5,1 m belső hosszúságú volt és a mai szentélytől É-ra került elő, a későbbi sekrestye helyén. Amikor a mai templomot megépítették a fent említett összes falat elbontották és egy új sekrestyét építettek, melynek belső alapterülete 5,1×2,9 m volt. Az É-i szentélyfalán megfigyelt jelenségek, már ehhez az új sekrestyéhez tartoznak.

Az ásatás során olyan lelet nem került elő, mely a korábbi templomperiódusok pontosabb kormeghatározását lehetővé tenné, leszámítva az omladékból előkerült egyszer hornyolt bordatöredékeket, egy 15. század végi ablakosztót és egy késő gótikus szentségtartófülke kerettöredékét. A korábbi templomperiódusok keltezéséhez a templombelsőben végzett régészeti kutatás lenne szükséges, hiszen ennek során pontos képet nyerhetnénk a korábbi épületek alaprajzáról.

Építész: Nagy András.

FÜLÖP ANDRÁS – KOPPÁNY ANDRÁS

205. Lébény, Magaspart

(Győr-Moson-Sopron megye) B

2000. szeptember 22-én terepbejárást végeztünk a régén ismert lelőhelyen. Az enyhe domboldalon kevesebb, a tetején sok bronzkori cserepet találtunk, amit átadtunk a Hansági Múzeumnak. A lelőhely nem veszélyeztetett.

Munkatárs: Takács Károly.

FIGLER ANDRÁS

206. Lengyeltóti, Római katolikus templom

(Somogy megye) Kk?

2000. május 3-án leletbejelentés érkezett a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatóságára, hogy Lengyeltótiiban, a Templom-hegyen embercsontvázak kerültek elő földmunkálatok során.

Az érintett lelőhely a római katolikus templom előtti, attól É-re levő tér, ahol díszburkolatot akar építtetni az önkormányzat. Alatta pedig csatornahálózat biztosítaná a vízvezetést. A földmunkák során az egyik vízgyűjtő gödörben egy Ny-K-i tájolású embercsontváz koponyája és egy koporsókapocs került elő. A csatornahálózat maximum 30 cm, a két vízgyűjtő medence 50 cm mélységű lesz. A polgármester szerint a területen az OMvH már folytatott feltárásokat, és a felső csontvázakat ők „bolygatták meg”. Megmutatta a műemlék templomot és a körülötte levő vízgyűjtő rendszert, ahonnan elmondása szerint korábban is kerültek elő sírok.

Kibontottuk a templom előtti vízgyűjtőgödörben előkerült csontvázat, és folyamatosan haladtunk K-felé, a leendő csatorna irányának megfelelően. K-i végénél újabb csontváz került elő. Ezt is kibontottuk. Feje körül számos bronztű került elő, a sírok 40–45 cm mélységben kerültek napvilágra.

Közben megvizsgáltuk a másik vízgyűjtő gödröt, ami az előbbitől kb. 7–8 m-re É-ra helyezkedett el. Ebben csak korábban bolygatott csontokat találtunk. Itt 50 cm mélységig ástunk le, de még nem értük el a bolygatatlan altalajt. A terület egyébként 40–50 cm mélységig átforogtatott, bolygatott, feltöltött, törmelékkel teli. A gödrök ásása folyamán bolygatott embercsontok kerültek elő. Vagyis az ép csontvázak 40–50 cm mélység után jelentkezhetnek.

A sírok késő középkoriak vagy újkoriak.

GALLINA ZSOLT

207. Lesencefalú, Római katolikus templom

(Veszprém megye) Á

A falkutatást a templomnak azon részein kezdtük el, ahol Marton Ferenc statikus szerint a falakat fűzővasakkal kell megerősíteni, illetve ahol a vakolat ettől függetlenül is rossz állagú. A templom déli oldalán a lábázat vakolata szinte végig fel volt táskásodva, így a kutatás első lépéseként ezt a részt tártuk fel. A lábázat vakolatának eltávolítása után egy feltáruuló falelválásból megállapítottuk, hogy a hajó keleti és nyugati része nem egy időben, nem egy anyagból készült. A sekrestye DK-i és DNy-i szegletében folytatott kutatásból bebizonyosodott, hogy a sekrestye, a hajó keleti része és a szentély egy időben készült, egyetlen építési periódust képvisel. A sekrestyének korábban nem félnyereg teteje volt, hanem feltehetően a templomhajó tetejére merőleges nyeregtető.

Kétségtelenné vált, hogy a templomon legalább két építési periódus határozható meg; egyértelművé vált számunkra, hogy a templom Ny-i része épült korábban. Ezért a kutatást kiterjesztettük a déli fal felső részére is, ahol egy kőkeretes ablakot találtunk részben eredeti állapotában.

Statikai és építészettörténeti szempontból is lényeges volt a Ny-i homlokzat és a torony kutatása. A torony déli földszinti része teljesen kötésben a fallal, egy periódust képvisel. A toronylábázat és a felmenő fal között sem kőanyagban, sem habarcsban nincs számottevő eltérés, nem figyelhető meg falelválás. A falkutatás során minden kétséget kizáróan bebizonyosodott, hogy a torony nyugati homlokzatán lévő ajtónyílás eredetileg is ilyen széles volt.

A hajó északnyugati falán húzódó repedésnek építészeti, építészettörténeti okát nem találtuk a kutatás során. A kőanyag, a habarcs és a falazási technika is teljesen egységes szerkezetű.

A templom eredetileg is egyhajós volt, nyugati homlokzatához torony csatlakozott. Hajójának hossza 10,5, szélessége 8,1 m volt. A hajó déli oldalának nyugati végén volt a bejárata. A bejárattól keletre két vagy három, magasan elhelyezett keskeny félkörzáródású ablak világította meg belsejét. Eredeti szentélyzáródását nem ismerjük, csak a templom belsejében végzett ásatással lehetne meghatározni.

GERE LÁSZLÓ